

ରୋପା ଆମନ ଧାନ ଚାଷେ ସାର ବ୍ୟବସ୍ଥାପନା

ଭାଲ ଫଳନେର ଜନ୍ୟ ସାର ବ୍ୟବହାରେର ପ୍ରୋଜେକ୍ଟିଯାତା ଅପରିଚୀନ। ଆବହାଓଯା ଓ ମାଟିର ଉର୍ବରତାର ମାନ ଯାଚାଇ ଏବଂ ଧାନେର ଜାତ, ଜୀବନକାଳ ଓ ଫଳନ ମାତ୍ରାର ଉପର ଭିତ୍ତି କରେ ସାରେର ମାତ୍ରା ଠିକ୍ କରା ହୁଏ।

ସାର୍ଵୀ ୧. ଧାନେର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଓ ଜାତ ଅନୁସାରେ ସାର ବ୍ୟବସ୍ଥାପନା

ଧାନେର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ	ଜାତେର ନାମ	ସାରେର ମାତ୍ରା (କେଜି / ବିଘା)
ଆଲୋକ- ଅସଂବେଦନଶୀଳ ଦୀର୍ଘ ଓ ମଧ୍ୟମ ମେଯାଦି ଜାତ (>୧୧ଦିନ)	ବିଆର୨୫, ବି ଧାନ୩୨, ବି ଧାନ୩୩, ବି ଧାନ୩୯, ବି ଧାନ୪୯, ବି ଧାନ୭୦, ବି ଧାନ୭୨, ବି ଧାନ୮୦	ଇଟ୍ରିଆ- ଡିଏପି/ଟିଏସପି- ଏମଓପି-ଜିପସାମ ସଥାକ୍ରମେ ୨୬-୮-୧୪-୯
ଆଲୋକ- ଅସଂବେଦନଶୀଳ ସ୍ଵଳ୍ଳ ମେଯାଦି ଜାତ (<୧୧ଦିନ)	ବି ଧାନ୫୬, ବି ଧାନ୫୭, ବି ଧାନ୬୨, ବି ଧାନ୬୬, ବି ଧାନ୭୧, ବି ଧାନ୭୫	ଇଟ୍ରିଆ- ଡିଏପି/ଟିଏସପି- ଏମଓପି-ଜିପସାମ ସଥାକ୍ରମେ ୨୦-୭-୧୧-୮
ନାବିତେ ରୋଗନ୍ତ୍କୃତ ଆଲୋକ- ସଂବେଦନଶୀଳ ଜାତ	ବିଆର୨୨, ବିଆର୨୩, ବି ଧାନ୪୬	ଇଟ୍ରିଆ- ଡିଏପି/ଟିଏସପି- ଏମଓପି-ଜିପସାମ ସଥାକ୍ରମେ ୨୩-୯-୧୩-୮
ସ୍ଵଳ୍ଳ ଆଲୋକ- ସଂବେଦନଶୀଳ ଓ ସୁଗନ୍ଧିଜାତ	ବି ଧାନ୩୨, ବିଆର୫, ବି ଧାନ୩୪, ବି ଧାନ୩୭ ଓ ବି ଧାନ୩୮	ଇଟ୍ରିଆ- ଡିଏପି/ଟିଏସପି- ଏମଓପି-ଜିପସାମ ସଥାକ୍ରମେ ୧୨-୭-୮-୬

ସାର ପ୍ରୋଯୋଗ ପଦ୍ଧତି:

- ଆଲୋକ-ଅସଂବେଦନଶୀଳ ଦୀର୍ଘ ଓ ମଧ୍ୟମ ମେଯାଦି ଜାତେ ଜମି ତୈରିର ଶେଷ ଚାଷେ ସମୁଦୟ ଡିଏପି/ଟିଏସପି, ଏମଓପି ଓ ଜିପସାମ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ। ଇଟ୍ରିଆ ସମାନ ଭାଗେ ତିନ କିମିଆତମେ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ। ୧ମ କିମିଆ ଚାରା ରୋଗନେର ୭-୧୦ ଦିନ ପର, ୨ୟ କିମିଆ ଚାରା ରୋଗନେର ୨୫-୩୦ ଦିନ ପର ଏବଂ ୩ୟ କିମିଆ କାଇଚ ଥୋଡ୍ ଆସାର ୫-୭ ଦିନ ପୂର୍ବେ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ (ଛବି ୧)।

ଛବି ୧

- ଆଲୋକ-ଅସଂବେଦନଶୀଳ ସ୍ଵଳ୍ଳମେଯାଦି ଜାତେ ଜମି ତୈରିର ଶେଷ ଚାଷେ ୧/୩ ଅଂଶ ଇଟ୍ରିଆ ଏବଂ ସମୁଦୟ ଡିଏପି/ଟିଏସପି, ଏମଓପି ଓ ଜିପସାମ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ। ବାକି ଇଟ୍ରିଆ ସମାନଭାଗେ ଦୁଇ କିମିଆତମେ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ। ୧ମ କିମିଆ ଚାରା ରୋଗନେର ୧୦-୧୫ ଦିନ ପର ଏବଂ ୨ୟ କିମିଆ କାଇଚ ଥୋଡ୍ ଆସାର ୫-୭ ଦିନ ପୂର୍ବେ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ (ଛବି ୨)।

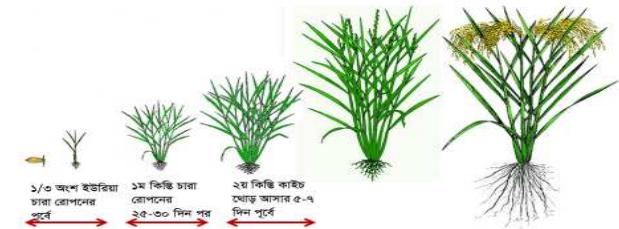
ଛବି ୩

- ସ୍ଵଳ୍ଳ ଆଲୋକ-ସଂବେଦନଶୀଳ ସୁଗନ୍ଧିଜାତ ଓ ବି ଧାନ୩୨ ଚାଷେ ଜମି ତୈରିର ଶେଷ ଚାଷେ ୧/୩ ଅଂଶ ଇଟ୍ରିଆ ଏବଂ ସମୁଦୟ ଡିଏପି/ଟିଏସପି, ଏମଓପି ଓ ଜିପସାମ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ। ବାକି ଇଟ୍ରିଆ ସମାନଭାଗେ ଦୁଇ କିମିଆତମେ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ। ୧ମ କିମିଆ ଚାରା ରୋଗନେର ୨୫-୩୦ ଦିନ ପର ଏବଂ ୨ୟ କିମିଆ କାଇଚ ଥୋଡ୍ ଆସାର ୫-୭ ଦିନ ପୂର୍ବେ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ (ଛବି ୪)।

ଛବି ୨

- ନାବିତେ ରୋଗନ୍ତ୍କୃତ ଆଲୋକ-ସଂବେଦନଶୀଳ ଜାତେ ଜମି ତୈରିର ଶେଷ ଚାଷେ ୨/୩ ଅଂଶ ଇଟ୍ରିଆ ଏବଂ ସମୁଦୟ ଡିଏପି/ଟିଏସଟି, ଏମଓପି ଓ ଜିପସାମ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ। ବାକି ଇଟ୍ରିଆ କାଇଚ ଥୋଡ୍ ଆସାର ୫-୭ ଦିନ ପୂର୍ବେ ପ୍ରୋଯୋଗ କରତେ ହେବେ (ଛବି ୩)।
- ଡିଏପି ସାର ବ୍ୟବହାର କରିଲେ ସବକ୍ଷେତ୍ରେ ପ୍ରତିକେଜି ଡିଏପି ସାରେର ଜନ୍ୟ ୪୦୦ ଗ୍ରାମ ଇଟ୍ରିଆ କମ ବ୍ୟବହାର କରିଲେଇ ହେବେ ଏତେ ଗାହୁ ଶକ୍ତି ହୁଏ, ରୋଗବାଲାଇ, ପୋକାମାକଡ଼େର ଆକ୍ରମଣ କମ ହୁଏ।

ଛବି ୪

ସାଶ୍ରୀ ସାର ବ୍ୟବହାରେ କରେକଟି ପ୍ରୟୁକ୍ତି

- ରୋପା ଆମନ ଧାନେର ଜମି ତୈରିର ସମଯ ବିଘାପନି (୩୩ ଶତକ) ୩୦୦ କେଜି ଜୈବ ସାର ଯେମନ-ଧାଇପା, ଆବର୍ଜନା ପଚା ସାର, ପଚା ଗୋବର, ନାଇଟ୍ରୋଜେନ ଫିଙ୍ଗିଂ ସକାରେଇ ବ୍ୟବହାର କରିଲେ ରାସାୟନିକ ସାରେର ବ୍ୟବହାର ଶତକରା ୨୦-୩୦ ଭାଗ କମାନୋ ସନ୍ତ୍ରବ।

- ছিপছিপে পানিযুক্ত কাদামাটিতে ২ সেমি. গভীরে গুটি ইউরিয়া কিংবা দানাদার ইউরিয়া প্রয়োগের মাধ্যমে শতকরা ২৫-৩০ ভাগ ইউরিয়া সাশ্রয় করা যায়।
- জৌয়ার-ভাটা অঞ্চলে গুটি ইউরিয়ার ব্যবহার করে ভালো ফলন পাওয়া যায়।

বিস্তারিত তথ্যের জন্য যোগাযোগ করুন

**মৃত্তিকা বিজ্ঞান বিভাগ
বাংলাদেশ ধান গবেষণা ইনসিটিউট,
গাজীপুর-১৭০১।**

ফোনঃ ৮৮০-২-৪৯২৭২০০৫-৯, ৪৯২৭২০১০-৩৮

ফ্যাক্সঃ ৮৮০-২-৪৯২৭২০০০

প্রকাশনায়

ড. উম্মে আমিনুন নাহার, পিএসও
ড. এ টি এম সাখাওয়াত হোসেন, এসএসও
ড. মো: রফিকুল ইসলাম, সিএসও (চ.দা.) এবং প্রধান

**মৃত্তিকা বিজ্ঞান বিভাগ
বাংলাদেশ ধান গবেষণা ইনসিটিউট, গাজীপুর-১৭০১**

